

Pilotaż lasów społecznych: podsumowanie pierwszego etapu i start drugiej fazy prac

Warszawa, 08.05.2026

Plan spotkania

1. Powitanie i otwarcie spotkania
2. Podsumowanie pierwszego etapu pilotażu wyznaczania lasów społecznych – IOŚ-PIB
3. Planowane działania związane z kontynuacją pilotażu – II etapem – IOŚ-PIB
4. Działania po zakończeniu prac w II etapie pilotażu - MKiŚ
5. Sesja Q&A – IOŚ-PIB i MKiŚ

Zasady organizacyjne

- spotkanie jest nagrywane
- mikrofony uczestników są nieaktywne – prosimy o zadawanie pytań na czacie

Zaangażowanie IOŚ-PIB

IOŚ-PIB realizuje projekt „Opracowanie projektu Narodowego Programu Leśnego oraz wsparcie MKiŚ w procesie wzmocnienia funkcji przyrodniczych i społecznych lasów”, który ma na celu m.in. wsparcie Ministra Klimatu i Środowiska w działaniach na rzecz wzmocnienia ochrony lasów o szczególnych walorach przyrodniczych i dominującej funkcji społecznej.

Projekt jest finansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu priorytetowego nr 8.1.1 „Wsparcie Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie realizacji polityki klimatycznej i środowiskowej Część 1) Ekspertyzy, opracowania, realizacja zobowiązań międzynarodowych”.

**NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ**

IOŚ-PIB
Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Podsumowanie pierwszego etapu pilotażu wyznaczania lasów społecznych

Podsumowanie pierwszego etapu pilotażu

Raport pt. „Analiza pierwszego etapu pilotażu wyznaczania lasów społecznych w jedenastu aglomeracjach. Zidentyfikowane problemy i bariery oraz rekomendacje dla dalszych etapów procesu”:

- podsumowano dotychczasowe doświadczenia z pierwszego etapu pilotażu,
- przeanalizowano bariery i problemy, które utrudniły osiągnięcie celów pilotażu,
- przedstawiono rekomendacje, przydatne dla powodzenia dalszych prac nad stworzeniem lasów społecznych wokół aglomeracji w Polsce.

Raport dostępny na stronie IOŚ-PIB:

<https://ios.edu.pl/raporty-i-analizy/inne/wyznaczanie-lasow-spoecznych-raport-podsumowujacy-pierwszy-etap-pilotazu/>

Konsultacje społeczne Raportu

Cel: zebranie uwag dotyczących przeprowadzonej analizy procesu w pierwszym etapie pilotażu i weryfikacja sformułowanych wniosków i rekomendacji

Termin: 23 grudnia 2025 r. – 2 lutego 2026 r.

Uczestnicy: 46 podmiotów oraz osoby fizyczne

Raport z konsultacji społecznych dostępny na stronie IOŚ-PIB:

<https://ios.edu.pl/raporty-i-analizy/inne/wyznaczanie-lasow-spoecznych-raport-podsumowujacy-pierwszy-etap-pilotazu/>

Konsultacje społeczne Raportu

Uczestnicy konsultacji identyfikowali się z następującymi grupami:

- mieszkańiec/mieszkanca – 74 osoby
- przedstawiciel/przedstawicielka lasów państwowych – 235 osób
- reprezentant/reprezentantka samorządu lokalnego – 8 osób
- przedstawiciel/przedstawicielka liderów formalnych (radni, sołtysi, parlamentarzyści) – 2 osoby
- przedstawiciel/przedstawicielka liderów nieformalnych (np. związanych z turystyką, rekreacją, miłośnicy historii lokalnej, regionalnej, liderzy w zakresie kultury, dziedzictwa kulturowego itd.) – 2 osoby
- przedstawiciel/przedstawicielka NGO – 92 osoby
- przyrodnicy – 43 osoby
- stowarzyszenie działające na rzecz ochrony przyrody, leśnictwa, łowiectwa i przemysłu drzewnego – 9 osób
- przedsiębiorca/przedsiębiorczyni prowadzący/prowadząca działalność związaną z lasami – 11 osób
- przedstawiciele związków zawodowych – 10 osób
- inne (w tym myśliwi) – 8 osób

Konsultacje społeczne Raportu

Uczestnicy wg podmiotów:

Podmioty PGL LP:

- Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu
- Nadleśnictwo Babki
- Nadleśnictwo Brzeziny
- Nadleśnictwo Celestynów
- Nadleśnictwo Chojnów
- Nadleśnictwo Cierpiszewo
- Nadleśnictwo Gdańsk
- Nadleśnictwo Gryfino
- Nadleśnictwo Kliniska
- Nadleśnictwo Kobiór
- Nadleśnictwo Krzeszowice
- Nadleśnictwo Łopuchówko
- Nadleśnictwo Myślenice
- Nadleśnictwo Oborniki Śląskie
- Nadleśnictwo Siewierz
- Nadleśnictwo Solec Kujawski
- Nadleśnictwo Toruń
- Nadleśnictwo Trzebież
- Nadleśnictwo Żołędowo

Samorządy:

- Gmina Piaseczno/Rada Miejska w Piasecznie
- Gmina Police

Organizacje pozarządowe:

- Bydgoskie Forum Ekologiczne
- Fundacja Alarm dla Klimatu
- Fundacja Zielone Pierścienie Polskich Miast
- Klub Miłośników Knieji
- Klub Przyrodników
- Natural Forest Foundation
- Ratujmy Las Mokrzański
- Ruch Obrony Lasów Polskich
- Stowarzyszenie Atmosfera
- Stowarzyszenie Ekologiczne Przyjaciół Pokrzywnicy w Sławoborzu
- Stowarzyszenie Ligota Piękna
- Stowarzyszenie Nasz Las Tulecki
- Stowarzyszenie Papierników Polskich
- Stowarzyszenie Przedsiębiorców Leśnych w Gołuchowie
- Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka
- Stowarzyszenie Zagórze

Inne podmioty

- Kampinoski Park Narodowy
- Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego
- Zakładowa Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej

Konsultacje społeczne Raportu

W konsultacjach zgłoszono 503 uwagi i komentarze.

Uwagi dotyczyły szerokiego spektrum tematów i miały zróżnicowany charakter pod względem szczegółowości.

Kategorie uwag	Liczba uwag
Bezpieczeństwo w lasach	26
Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	44
Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczenia	70
Kwestie finansowe	10
Łowiectwo	3
Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	31
Opinia	46
Partycypacja w drugim etapie pilotażu	44
Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	127
Przebudowa drzewostanów	4
Redakcja i edycja Raportu	98
łącznie	503

Sposób rozpatrzenia uwag

Sposób rozpatrzenia	Liczba uwag
Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	135
Uwaga nieuwzględniona.	232
Uwaga uwzględniona częściowo.	68
Uwaga uwzględniona.	68
łącznie	503

Podsumowanie pierwszego etapu pilotażu – zidentyfikowane bariery

- pojęcia i definicje dotyczące lasów społecznych oraz sposób rozumienia społecznych funkcji lasu
- sposób włączania interesariuszy lasów społecznych w proces ich wyznaczania oraz sposób zaprojektowania i przeprowadzenia pilotażu jako procesu partycypacyjnego
- ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów społecznych, w tym niejasności co do charakteru procesu i trybu wdrażania jego rezultatów

Podsumowanie pierwszego etapu pilotażu – rekomendacje do dalszych prac

- ramy formalno-prawne tworzenia lasów społecznych
- partycypacja społeczna i transparentność
- zabezpieczenie wyznaczonych lasów społecznych

IOŚ-PIB
Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Realizacja II etapu pilotażu wyznaczania lasów społecznych

JAKI JEST CEL KONTYNUACJI PILOTAŻU?

Podział obszarów lasów społecznych na strefy odpowiadające czterem scenariuszom gospodarki leśnej

Scenariusze są określone w dokumencie „Ramowe zasady gospodarki w lasach o wiodącej funkcji społecznej wokół miast”

Pilotaż będzie prowadzony w 9 lokalizacjach wokół aglomeracji: Bielsko-Biała, Trójmiasto (Gdańsk, Sopot, Gdynia), Łódź, Kraków, Katowice, Poznań, Szczecin, Toruń i Bydgoszcz oraz Warszawa

JAKIE BĘDĄ EFEKTY?

- Dokumentacja mapowo-tekstowa z podziałem obszarów leśnych dla każdej aglomeracji, które będą podstawą dla utrwalenia ich w decyzjach Ministra Klimatu i Środowiska o lasach ochronnych
- Raport podsumowujący II etap pilotażu
- Dodatkowe rekomendacje dotyczące kwestii, takich jak zagospodarowanie rekreacyjne, gospodarowanie wodą czy partycypacji interesariuszy w procesie wyznaczania i funkcjonowania lasów społecznych

PLAN DZIAŁANIA W 6 KROKACH

Kontynuacja pilotażu będzie prowadzona w ramach dialogu społeczno-ekspertckiego

Przemiennie będą prowadzone prace w gronie ekspertów Instytutu Ochrony Środowiska i działania z udziałem interesariuszy takich jak: lokalni mieszkańcy, samorządy, leśnicy, organizacje społeczne, przedstawiciele biznesu, instytucje pozarządowe, naukowcy

Dialog społeczno-ekspertcki ma prowadzić do wypracowania maksymalnej zgodności między oczekiwaniami interesariuszy względem podziałów obszarów lasów społecznych na cztery scenariusze i rekomendacji szczegółowych

I krok – opracowanie materiałów wyjściowych

Opracowanie materiałów, które umożliwią interesariuszom wskazanie oczekiwanych funkcji dla obszarów leśnych

Opracowane materiały zostaną przełożone na geoankietę, która zostanie w kolejnym kroku udostępniona dla interesariuszy w każdej z lokalizacji

Geoankieta będzie umożliwiała dostęp do materiałów źródłowych, co przełoży się na dobrze poinformowane opiniowanie funkcji dla obszarów leśnych

W pracach biorą udział eksperci IOŚ-PIB

II krok – zbieranie wniosków za pomocą geoankiety

Geoankiety będą udostępniane dla każdej lokalizacji w formie online

Do promowania geoankiety wśród interesariuszy zaangażowane zostaną samorządy, nadleśnictwa i kanały komunikacyjne Instytutu i Ministerstwa Klimatu i Środowiska

Uwzględnia się możliwość aktywnego promowania udziału w geoankiecie wśród niedoreprezentowanych grup interesariuszy

III krok – opracowanie projektu podziału obszarów leśnych

Wyniki geoankiet posłużą ekspertom IOŚ-PIB do opracowania projektu proponowanego podziału obszarów leśnych na cztery scenariusze i szczegółowych rekomendacji

W ramach analizy zebranych geoankiet zostanie przeprowadzona walidacja odpowiedzi

Opracowane zostaną materiały mapowo-tekstowe, które zostaną wykorzystane w ramach spotkań z interesariuszami w kolejnym kroku

W pracach biorą udział eksperci IOŚ-PIB

IV krok – spotkania z interesariuszami

Celem spotkań będzie opiniowanie przez interesariuszy proponowanego podziału obszarów leśnych i rekomendacji, dyskusja nad różnicami w oczekiwaniach interesariuszy i ewaluacja pracy ekspertów IOŚ-PIB

Dla każdej aglomeracji będą przeprowadzone minimum 2 spotkania na żywo – liczba i lokalizacja spotkań będzie odpowiadała ukształtowaniu przestrzennemu konsultowanego obszaru lasu społecznego i zainteresowaniu udziałem w spotkaniach

Otwarcie zapisów na spotkania odbędzie się z miesięcznym wyprzedzeniem – w uzasadnionych przypadkach okres może ulec skróceniu

Zapisane osoby będą grupowane według przyporządkowania ich do grup interesariuszy zmapowanych dla każdej lokalizacji – na spotkaniach będzie wymagana minimalna reprezentacja interesariuszy z każdej grupy

IV krok – spotkania z interesariuszami

Spotkania będą trwały ok. 2 godziny, będą prowadzone w ramach moderowanej dyskusji-warsztatu konsultacyjnego – formuła będzie dostosowywana do warunków poszczególnych aglomeracji

Efektem spotkań będzie sformułowanie mapy maksymalnej zgodności między oczekiwaniami interesariuszy odnośnie podziałów obszarów leśnych i dodatkowych rekomendacji, z uwzględnieniem głosów rozbieżnych

Spotkania będą dokumentowane przez ekspertów IOŚ-PIB w celu analizy jakości przeprowadzonego procesu

V krok – opracowanie finalnego podziału obszarów leśnych

Na podstawie zebranych wniosków i głosów interesariuszy na spotkaniach eksperci IOŚ-PIB sformułują finalny podział obszarów leśnych na cztery scenariusze i dodatkowe rekomendacje dla zagospodarowania rekreacyjnego i gospodarowania wodą

Opracowana zostanie dokumentacja dla każdej aglomeracji, jak również raport podsumowujący II etap pilotażu

VI krok – opracowanie rekomendacji dla partycypacji interesariuszy w wyznaczaniu lasów społecznych

Proces sformułowania rekomendacji ma odpowiadać działaniom podejmowanym w ramach II etapu pilotażu – będzie miał charakter warsztatowo-konsultacyjny z udziałem interesariuszy społecznych

Do procesu zaproszone zostaną osoby biorące udział w spotkaniach z interesariuszami, w taki sposób by skład zespołu reprezentował wszystkie 9 lokalizacji i wszystkie grupy interesariuszów

W ramach procesu odbędzie się min. jeden warsztat online lub offline, oraz co najmniej dwie tury zbierania informacji poprzez formularze online

Wyniki procesu zostaną utrwalone w dokumentacji tekstowej i jako wkład do raportu końcowego z II etapu pilotażu

HARMONOGRAM

Plan dla pojedynczej aglomeracji

Krok I - 3 tygodnie

Krok II -- 2 tygodnie

Krok III - 4 tygodnie

Krok IV -- 3 tygodnie

Etap V - 4 tygodnie

**łącznie: 16 tygodni + czas potrzebny na
zabezpieczenie**

Pierwsza aglomeracja: Szczecin

Start: druga połowa maja 2026

HARMONOGRAM

Plan dla kolejnych aglomeracji

Zakończenie prac: maj 2027

Kolejność	I lokalizacja	II lokalizacja
1	Toruń/Bydgoszcz	Bielsko-Biała
2	Warszawa	Katowice
3	Poznań	Trójmiasto
4	Łódź	Kraków

DZIĘKUJEMY

Kontakt: lasyspoleczne@ios.edu.pl

www.ios.edu.pl